

KURBAN EDİLECEK HAYVANLAR VE NİTELİKLERİ

لَنْ يَنَالَ اللَّهُ لُحُومَهَا وَلَا دِمَائُهَا وَلَكِنْ يَنَالُهُ التَّقْوَى
مِنْكُمْ كَذَلِكَ سَخَّرَهَا لَكُمْ لِتُكَبِّرُوا اللَّهَ عَلَى مَا
هَدَاكُمْ وَبَشِّرِ الْمُحْسِنِينَ

Kardeşlerim!

Kurban, yeryüzünün insanlıkla en eski, ama eskimeyen ibadetidir. Kurban, görünüşü itibariyle ruhu takva olan bir ibadettir. Kulluğumuzun inşasında ve ahiretimizin imarında ise bütün ibadetler birer vasıta, amaca ulaştıran araçtır. Gaye; Allah'ın rızasına erişmektir.

Kurban: Allah'a yakınlık sağlamak yani ibadet maksadıyla belli vakitte belirli cinsten hayvanları ve bu amaçla kesilen hayvanı ifade eder. Kurbanlık hayvanın taşınması gereken nitelikler şunlardır; Koyun, keçi, sığır, manda ve deve dinen kurban olarak kesilmesi kabul edilmiş hayvan türleridir. Bu hayvanların erkek veya dişi olmalarında bir fark yoktur. Ancak koyunun erkeği, diğerlerinin ise dişisinin kesilmesi daha faziletli görülmüştür.

Koyun ve keçi sadece bir kişi için, sığır, manda ve deve ise yedi kişiyi aşmamak üzere ortaklaşa kurban olarak kesilebilir. Büyükbaş hayvana ortakların hepsi, yönleri değişik olsa bile, buna kurban niyetiyle katılmak durumundadırlar. Mesela; ortaklardan biri vacib olan kurbanı, diğeri adak kurbanı, bir diğeri nafile kurbanına niyet etmiş olsa dinen caizdir, sahihtir. Fakat ortaklardan biri ibadet değil de, et almak maksadıyla katılmış olsa, bu sahih olmaz ve diğerleri de niyet etmiş oldukları kurbanı kesmiş sayılmazlar.

Koyun ve keçi cinsinden hayvanlar bir yaşını doldurduktan sonra kurban edilebilir. Koyunun semizlik ve gösteriş olarak bir yaşındakilerle aynı olması halinde altı ayını tamamladıktan sonra da kurban kesilebilir. Sığır ve manda cinsinden olan hayvanlar iki yaşını, deve ise beş yaşını tamamladıktan sonra kurban olarak kesilebilirler. Kurban edilecek hayvanın sağlıklı, düzgün, azaları tamam, besili olması hem ibadetin gaye mahiyetine hem de sağlık kurallarına uygun düşer. Kötürüm derecesinde hasta, zayıf ve düşkün, bazı azaları eksik mesela bir veya iki gözü kör,

kulakları ve boynuzları kökünden kesilmiş, dili kesik, dişlerinin çoğu dökülmüş, kuyruğu ve memesi kesik hayvanlar kurban olmaz.

Ancak hayvanın doğuştan boynuzsuz, şaşı, topal ve biraz hasta, kulağı delinmiş veya yırtılmış olmasında kurban açısından bir sakınca yoktur. Hayvanın doğduğunda kuyruğunun kısmen veya tamamen kesilmesi kusur sayılmaz. Kurbanlık hayvanın hasta olduğu kesildikten sonra ortaya çıkmış ve sağlık sebebiyle eti imha edilmiş bile olsa kurban ibadeti yerine getirilmiş olur.

Değerli Kardeşlerim!

Kurbanın sahih olabilmesi için belirlenmiş vakit içinde kesilmesi gerekir. Kurban, kurban bayramının üçüncü günü akşamına kadar kesilebilir. Niyette aslanan kalbin niyetidir, dil ile söylenmesi gerekmez.

Bir kimse tek başına aldığı büyükbaş hayvana, sonradan altı kişiye kadar ortak kabul edebilir. Kurbanlık niyetiyle alınan hayvan kesilmeden önce ölürse, zengin kimsenin tekrar kurbanlık satın alması gerekir, fakir için gerekmez. Kesimden önce kurbanlık kaybolur, sahibi ikinci defa kurbanlık alır da sonra birinci hayvan bulunursa, zengin de, fakir de bunlardan sadece birini, tercihen daha iyi olanı keser. Fakirin ikisini de kesmesi gerektiği görüşü tercih edilmeyen bir görüş olup fakirin kesmesinin adak hükmünü alacağı noktasından hareketle söylenmiştir.

Mükellefler yanlışlıkla birbirlerinin hayvanlarını kesseler, her kesilen kurban, sahibinin kurbanı olmak üzere sahih olur. Etlar dağıtılmamış ise değişim yaparlar, değilse helalleşir ve bir fark da talep etmezler.

Rasulullah Efendimiz kurbanın meşru kılınmasından itibaren vefat edinceye kadar her yıl kurban kesmiş ve şöyle buyurmuştur; **“Ademoğlu, kurban bayramı günlerinde Allah için kurban kesmekten daha sevimli bir iş yapmış olmaz.”**

Aziz Cemaat!

Hutbemin başında okuduğum ayet-i kerimede Yüce Allah şöyle buyuruyor; **“Onların ne etleri Allah'a ulaşır ne de kanları, O'na ulaşacak olan sadece sizin takvanızdır.”** (Hac, 22/37)

Hazırlayan: Abdurrahim KURU

Vaiz-Kur'an Kursu Öğreticisi

GÜMÜLCİNE S. MÜFTÜLÜĞÜ